

آراستگی محیط کار در ارتقاء بهره وری، بهبود کیفیت و نهایتاً بهبود مستمر فعالیت ها اثرات بسیار مثبت دارد.

اصول و گام های اجرای 5S:

پاک سازی Seiri: تفکیک و تشخیص اشیاء ضروری و غیر ضروری و دور

ریختن اقلام زاید و غیر ضروری

- تعیین اولویت ها با توجه به میزان اهمیت اشیاء
- تعیین محل نگهداری اشیاء
- تعیین میزان دفعات مورد استفاده و نیاز به اشیاء
- تعیین محدوده اجرا و اهداف دور ریختن اشیاء
- کسب آمادگی های لازم
- آموزش و بازرسی و ارزیابی عملیات اجرا شده، ارائه پیشنهادات اصلاحی و تعیین شاخص جهت انجام عملیات به نحو مطلوب.

نظم و ترتیب Seiton: قرار دادن اشیاء باقیمانده در مکان مناسب یا به

ترتیب مطلوب به نحوی که بتوان از آنها به بهترین وجه و یا بیشترین

کار آرایی استفاده کرد:

- تعیین تواتر استفاده از اشیاء
- تعیین شرایط ذخیره سازی و نگهداری باتوجه به مصرف و حجم و نوع اقلام
- شناسایی میزان تاثیر شرایط محیطی بر اقلام و انتخاب محل درست اشیاء
- مشخص کردن نحوه قرارگیری اشیاء در محل های معین
- ایجاد قوانین قراردادن و استفاده از اشیاء در مکان مخصوص اشیاء

مفهوم 5S یا نظام آراستگی

آشنایی با نظام آراستگی در واقع آشنایی با چگونگی مدیریت مطلوب محیط کار است. این نظام در سازمان های تولیدی و خدماتی بسیاری از کشورهای جهان استقرار یافته و نتایج با ارزشی در سامان دهی و مرتب کردن محیط های کاری و ایجاد عادت های مطلوب و فرهنگ مشتری گرایی داشته است. این سیستم در برخی از سازمان های تولیدی و خدماتی کشور ما به اجرا درآمده است اما متأسفانه در بسیاری از سازمانها و کارخانجات مورد توجه قرار نگرفته است.

مرحوم مجتبی کاشانی بنیان گذار این نظام در ایران، مفهوم 5S را به شعر به زیبایی بیان نموده است

رمز پیروزی ژاپن بسته به پنج عامل است
گرچه آن در دین ما دارای شرح کامل است
لیک آنها در عمل آن را عبارت گشته اند
رتبه اول به تولید و تجارت گشته اند

رمز اول (Seiri)، هر چه زائد را برون بردن ز کار

رمز دوم (Seiton)، هر چه را در جای خود دادن قرار

رمز سوم (Seiso)، هر چه در جایش نهادن بعد کار

رمز چهارم (Seiketsu)، شیوه آموزش زنجیره وار

رمز پنجم (Shitsuke)، در نظافت شهره دوران شدن

در حقیقت پاسدار نیمی از ایمان شدن آنچه ژاپن آزموده جمله در

احکام ماست همتی باید که این شایستگی انعام ماست

نظافت Seiso: محیط کار، لوازم کار و هر آنچه در اطراف است را تمیز

کرده و پاکیزه نگه دارید

- تعیین محدوده و مسئول برای نظافت
- اتخاذ تصمیم برای قسمتهایی که باید نظافت شود
- شناسایی و تعیین روش های نظافت
- ایجاد مقررات و قواعد لازم جهت جلوگیری از بروز مجدد آلودگی

مفظ و نگهداری Seiketsu: بعد از ایجاد نظم، ترتیب و نظافت سعی

کنید وضعیت مطلوب را با اجرای مداوم این اصول حفظ نمایید.

- تدوین روش های مناسب و برنامه ریزی اجرا
- استاندارد کردن مقررات و یکنواخت سازی فعالیت ها
- تدوین برنامه های دوره ای جهت اجرای هر یک از اصول مربوطه

انضباط Shitsuke: اصول پاک سازی، نظم، نظافت و حفظ وضعیت مطلوب

را بصورت استاندارد تعریف نموده و آنها را برای کارکنان بصورت عادت و

اصول لازم الاجراء در آورید

• آموزش

• تعهد مدیریت

• ترویج فرهنگ خانه داری

در محیط کار

رعایت نظم و انضباط در محیط کار و زندگی

احتمال خطر بروز حوادث را کاهش می دهد.